1 Schriftelijke beantwoording Perspectiefnota 2024

Nr.	Vraag	Antwoord
1	Nr. 1 Stadsecoloog en nr. 9 stadsconciërge; Wat gaat diegene precies doen, hoe zijn deze kosten opgebouwd? Zijn het alleen loonkosten of ook uitvoeringskosten? Op welke wijze wordt gemonitord of en hoe dit tot resultaat leidt? Op welke gewenste resultaten wordt gestuurd? Graag een nadere onderbouwing	De stadsecoloog houdt zich bezig met alle soort planten en ecosystemen die in de stad voorkomen. Zijn werk ligt op het terrein van alle verduurzamingsplannen (bv het warmtenet) en wat de consequenties zijn voor de flora en fauna in de stad. Zijn werk ligt in het verlengde van het groen in de openbare ruimte (bv bijengemeente) en wat er allemaal gebeurt met ons ecosysteem. De lasten voor de stadsecoloog hebben wij voor 100% salariskosten verwerkt voor 2024, 2025 en 2026. De stadsconciërge draagt ook bij aan de leefbare stad, maar vooral door de ergste irritaties van bewoners direct weg te nemen in de hoek van schoon en heel. De kosten voor de stadsconciërge hebben wij voor 70% salariskosten en 30% werkbudget verwerkt in 2024 en 2025.
2	Nr. 2. Instrumenten woningmarkt Wat volgt hier nog meer uit behalve een notitie? Waar is de meerjarige investering op gebaseerd?	Op verzoek van de raad (motie 229 ‘opkoopbescherming’ d.d. 23 september 2021) hebben wij onderzoek laten doen naar schaarste op de woningmarkt om te bepalen in welke buurt(en) in Gorinchem de opkoopbescherming zou kunnen worden ingevoerd. Dit onderzoek is in regionaal verband uitgevoerd en is in februari 2023 aan de raad gepresenteerd. Hierbij is ook ingegaan op andere instrumenten die kunnen worden ingezet op de woningmarkt. Na de zomer zullen wij een voorstel doen aan de raad voor inzet van instrumenten. Hierbij is uitgegaan van de inzet van één instrument. Afhankelijk van het besluit van de raad om één of meer instrumenten in te zetten, kan het benodigde bedrag hoger uitvallen.
3	nr. 3 versnellen woningbouw; Graag een nadere onderbouwing van de te verwachten kosten hiervan. De producten die nu worden genoemd leggen geen meerjarig investeringsbeslag, bovendien is de investeringsruimte fors hoger dan enkel deze producten. Daarnaast de vraag of deze kosten niet kunnen worden verhaald. Gezamenlijke vragen over 2 en 3: Welke inspanningen zijn er om deze kosten te verhalen bij ontwikkelingen? Graag een onderbouwing van de wijze waarop dat nu gebeurt, met hoeveel financiële ruimte daar nu rekening wordt gehouden, ter onderbouwing van de impact op de gemeentelijke begroting	Het bedrag dat is opgenomen in de PPN, is bedoeld voor extra capaciteit, zodat alle nieuwe wet- en regelgeving (o.m. Wet Regie Volkshuisvesting, Wet Goed Verhuurderschap en Wet betaalbare huur) rondom woningbouw kan worden verwerkt in lokaal beleid en werkwijzen en we regie kunnen voeren op de Regionale Realisatie Agenda (RRA) en de versnelling van de woningbouw. Extra capaciteit voor deze nieuwe taken en werkzaamheden is nu opgenomen voor de komende vier jaar. Daarna moet worden bekeken of dit langer nodig is, mede gezien het feit dat de RRA tot en met 2030 loopt. Deze kosten zijn moeilijk toe te rekenen aan individuele projecten en daardoor naar verwachting ook moeilijk verhaalbaar. Deze kosten voor extra capaciteit gaan dus over een bredere inzet. Deze zijn moeilijk toe te rekenen aan individuele projecten of specifieke ontwikkelingen en daardoor naar verwachting ook moeilijk verhaalbaar. We monitoren wel per ontwikkeling welke kosten mogelijk verhaalbaar zijn en maken

Nr.	Vraag	Antwoord
	(verhouding kostenverhaal/eigen inbreng) Op welke wijze worden deze budgetten ingezet voor het meer regie voeren op nieuwe woningbouwlocaties zoals Lange Slagenstraat en vertreklocatie Het Gilde. En hoe hangt dit samen met het voornemen om de opbrengsten uit verkoop van deze locaties te storten in de reserve voor de onderwijshuisvesting? Wordt hiermee al voorgesorteerd op verkoop? Op welke wijze wordt de gemeenteraad bij de ontwikkelstrategie van deze locaties betrokken? Wat is de achterliggende planning? Graag een nadere onderbouwing	daar afspraken over indien dit van toepassing is. Bij bouwprojecten van derden waarop kostenverhaal van toepassing is, worden de kosten verhaald via een anterieure overeenkomst. In het omgevingsplan leggen we hiervoor regels en uitgangspunten. Een ander traject wat op dit moment loopt is het Stedelijk Programmeren, dit valt niet onder ruimtevragers 2 en 3, maar hangt hier wel nauw mee samen. Op 4 juli is het plan van aanpak hiervoor vastgesteld door het college en in het najaar van 2023 wordt dit verder uitgewerkt. Stedelijk Programmeren is een werkwijze om complexe en impactvolle ruimtelijke projecten te prioriteren en in samenhang te benaderen. Het betekent dat we aan de hand van het Stedelijk Programmeren meer regie gaan voeren op ontwikkelingen in de stad, waaronder de woningbouw- en transformatielocaties. In het najaar wordt een sessie met de gemeenteraad georganiseerd om met de Stedelijk Programmeren aan de slag te gaan. Het betekent dat na vaststelling van de eerste versie Stedelijke Programmering, de prioritering wordt vertaald naar projectopdrachten, capaciteitsverdeling en financiële prioritering. Dit betekent dat het ook wordt meegenomen in het proces richting de volgende perspectiefnota (2025). Daarnaast werken we door aan de lopende ontwikkelingen, ook daar wordt de gemeenteraad nauw bij betrokken. Zoals bij de plannen voor de Arkelsedijk (ontwerp-bestemmingsplan volgt voor het einde van het jaar) en ook voor de Lange Slagenstraat wordt voor het einde van het jaar een procesvoorstel uitgewerkt. Kortom, de gemeenteraad wordt zowel bij de integrale benadering van de stad (Stedelijk Programmeren) als bij de concrete ontwikkellocaties betrokken. In de PPN is opgenomen dat de netto-opbrengsten van herontwikkellocaties van scholen worden toegevoegd aan de reserve onderwijshuisvesting. Dat betekent dat er in het geheel van de te maken kosten om een locatie te ontwikkelen en de (verwachte) grondopbrengst wordt bekeken hoe e.e.a. zich financieel tot elkaar verhoudt. “Algemene kosten” worden hier niet in betrokken, maar kosten die specifiek voor een ontwikkeling gemaakt worden wel. Dit wordt inzichtelijk gemaakt bij ieder van de afzonderlijke plannen en de financiering/dekking. Er wordt niet vooruit gelopen op een (eventuele) verkoop, in de regel gaan de kosten voor de baat uit. Hiervoor gelden de algemene financiële voorschriften (zoals voorzichtigheid).

Nr.	Vraag	Antwoord
4	Uitvoeringsprogramma mobiliteit: Graag een overzicht van de stand van zaken van de reserve en de ruimtevragers binnen het uitvoeringsprogramma mobiliteit zoals vastgesteld door de gemeenteraad. Ook graag een onderbouwing van de voorgestelde investeringen mollenburgseweg en nieuwe hoven. Hoe verhoudt dit zich tot het vastgestelde uitvoeringsprogramma en evt nieuw op te stellen uitvoeringsprogramma conform de mobiliteitsvisie? Betekent dit heroverweging van reeds geplande projecten? Wat is de afweging achter deze 2 keuzes? Daarbij ook graag de kosten van Kweeklust en het nog bestaande tekort van station Gorinchem-Noord betrekken. We vragen ons af of het zin heeft om een uitvoeringsagenda op te stellen als er beperkte middelen zijn en het college vooruitlopend op een nieuwe uitvoeringsagenda al investeringen heeft bepaald.	De investering voor de Nieuwe Hoven is gebaseerd op de “Uitwerking top 10 Fietsknelpunten”. Een adviesbureau heeft een kostenraming gemaakt voor een volledige herinrichting en schat deze in op € 1,5 tot € 2 mln. Deze notitie zit als bijlage in de raadsinformatiebrief (van 27 januari 2022) over het onderzoek naar de verbetering van fietsroutes in Gorinchem. Voor de Mollenburgseweg is intern een globale raming gemaakt voor het aanbrengen van diverse snelheidsremmende maatregelen, zoals kruispuntplateaus en verkeersdrempels. De raming is vooral bedoeld om inzicht te krijgen in de benodigde middelen. Het soort snelheidsremmende maatregel kan nog wijzigen. Een van de ambities uit het collegeprogramma is het aanpakken van onveilige punten voor met name langzame verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers. De Nieuwe Hoven is in financieel opzicht het meest uitdagende project uit de fietsknelpunten top 10. Om deze reden is dit project specifiek genoemd in het collegeprogramma. De Nieuwe Hoven valt onder maatregel 17b “Realiseren fietsmaatregelen n.a.v. het onderzoek” Mobiliteitsvisie Gorinchem 2040 – Uitwerking maatregelen. De Mollenburgseweg is geen onderdeel van de Mobiliteitsvisie. Het is een 30 km/u weg met veel scholieren, langzame verkeersdeelnemers en relatief veel verkeersongevallen. De gereden snelheid is hoger dan wenselijk. In lijn met de bovengenoemde ambitie uit het coalitieakkoord is deze aan het collegeprogramma toegevoegd. Op 22 juni 2023 is er een raadsinformatiebrief Z/22/741086 D-866530 verstuurd inzake de parkeergarage kweeklust. Voor Gorinchem-Noord zijn in de mobiliteitsvisie middelen opgenomen. De evaluatie en actualisatie van de Uitvoeringsagenda Mobiliteitsplan is een toezegging die wij gedaan hebben en na willen komen. Wij vinden het belangrijk om onze prioriteiten met u te delen, zodat u desgewenst deze kunt bijstellen. Dit gaat niet alleen over de beschikbare middelen, maar ook over de inzet van ambtelijke capaciteit. Hoewel onze financiële middelen minder zullen zijn, willen wij de middelen die wij wel hebben gericht inzetten. Ook bij beperkte middelen is het belangrijk dat wij deze gebruiken voor de projecten die wij (het college en raad) het belangrijkst vinden. Zie ook beantwoording nr. 10 voor het overzicht van de reserves.
5	Nr. 14. Uitvoeren werkwijzer wijkgericht werken; De gegeven onderbouwing is te summier en absoluut niet in verhouding	Op dit moment is er een werkgroep genaamd 'wijkgericht werken' actief die bezig is met het opstellen van een werkwijzer met dezelfde naam. Het doel van deze werkwijzer is om een gestructureerde aanpak te ontwikkelen voor het werken op

Nr.	Vraag	Antwoord
	tot de gevraagde investering. Graag een nadere onderbouwing.	wijkniveau. Hierbij wordt er specifiek gekeken naar de behoeften en uitdagingen binnen elke individuele wijk. De werkwijzer zal twee belangrijke acties bevatten. Ten eerste wordt er gewerkt aan de implementatie van een integraal systeem voor informatiedeling. Dit systeem heeft als doel om een effectieve en efficiënte uitwisseling van informatie mogelijk te maken tussen verschillende betrokken partijen, zoals gemeentelijke instanties, buurtorganisaties en bewoners. Met behulp van dit systeem kunnen relevante gegevens en kennis worden gedeeld, wat de samenwerking en besluitvorming op wijkniveau ten goede zal komen. Voor de ontwikkeling van dit integrale systeem is er een eenmalig budget benodigd voor het jaar 2024. Ten tweede wordt er in de werkwijzer ook aandacht besteed aan het organiseren van een jaarstart in elke wijk. Dit houdt in dat er jaarlijks een bijeenkomst zal plaatsvinden in elke wijk, waarin belangrijke zaken en plannen voor het komende jaar worden besproken. Deze bijeenkomsten bieden een platform voor betrokken partijen en inwoners om ideeën uit te wisselen, samen te werken en de richting van de wijkontwikkeling te bepalen. Er zullen in totaal negen van deze bijeenkomsten worden georganiseerd per jaar, één voor elke wijk. Voor de financiering van deze jaarlijkse bijeenkomsten wordt er een vast bedrag per jaarstart gevraagd (voor locatiehuur, catering, muziek, aankleding). Kortom, de werkgroep wijkgericht werken werkt aan het opstellen van een werkwijzer die de implementatie van een integraal systeem voor informatiedeling en het organiseren van jaarlijkse bijeenkomsten in elke wijk omvat.
6	Nr. 22 Merkenstrategie: wat houdt dit in en waarom is het nodig? Waaruit blijkt dat deze behoefte er is en welke zijn beoogd hieronder te vallen?	Een merkenstrategie houdt in dat we werken aan een sterke positionering van de gemeente, zodat inwoners weten wat ze van ons kunnen verwachten. Dit maakt onze dienstverlening en communicatie, duidelijker en efficiënter. We maken op dit moment gebruik van meerdere merken binnen onze gemeente. Naast het merk gemeente Gorinchem kennen we onder meer Gorinchem Beweegt, Gorinchem Inspireert, het Gorcums Museum, Samen Gorinchem of voeren eigen labels bij projecten zoals de Maand van Respect of Hart voor uw wijk. Achter elk merk zitten ook eigen kanalen. We willen onderzoeken hoe we onze merkenstrategie beter en efficiënter kunnen organiseren voor onze inwoners.
7	Belastingkantoor aankoop en verkoop. Waarom wordt al uitgegaan van verkoop? Wat is de achterliggende planning en het beoogde proces? Onder welke bestemming wordt gedacht het pand aan te kopen en vervolgens weer te verkopen?	In het vastgoedbeleid staat opgenomen dat 1) vastgoed in gemeentelijke eigendom een middel is om beleidsdoelen te bereiken en 2) dat het hebben van eigendom van vastgoed geen kerntaak is van de gemeente. Het doel van eigendomsoverdracht van het pand, zoals aangenomen in het amendement van 24 november 2022 is het verzekeren dat in het pand aan de Vroedschapsstraat 15 de

Nr.	Vraag	Antwoord
	Wanneer wordt de gemeenteraad hierover betrokken?	opvang van asielzoekers per eind december 2024 definitief wordt beëindigd. Zodra dat heeft plaatsgevonden, is er in de basis geen aanleiding meer om het pand langer aan te houden. Het 'beleidsdoel' is dan bereikt. Het uitgangspunt is derhalve dat de gemeente het pand, nadat het mogelijk is overgenomen van het COA zo spoedig mogelijk weer van de hand doet, al dan niet als ontwikkellocatie. Op dit moment lopen gesprekken met het COA over de voorgenomen eigendomsoverdracht. Daarbij worden verschillende scenario's verkend om te voldoen aan de wens van de raad om asielopvang niet meer aan de Vroedschapstraat 15 te laten plaatsvinden. Binnen deze scenario's wordt onder andere bekeken wat de juridische kaders zijn en of een andere bestemming dan kantoor op deze locatie wenselijk is. De planning en het beoogde proces worden op dit moment gezamenlijk met het COA uitgewerkt. Op dit moment worden verschillende scenario's verkend en kan dus nog geen uitspraak gedaan worden over met welke bestemming gekocht en eventueel verkocht zal worden. *Wanneer wordt de gemeenteraad hierover betrokken.* Een nader procesvoorstel met planning hiertoe volgt in het vierde kwartaal, daarin zal ook opgenomen worden hoe de gemeenteraad betrokken wordt.
8	Onderbouwing extra miljoen DND. Graag een onderbouwing waarom deze investering nu wel en vorige jaren niet is geïndexeerd, terwijl ook toen al tekenen waren van omstandigheden die indexering rechtvaardigden. waarom vorig jaar alle investeringen geïndexeerd behalve deze? Ook graag een onderbouwing waarom wordt gedacht of de investeringsruimte nu wel voldoende zou moeten zijn, ook met oog op de uitkomsten van de Radarsessie en de combinatie van de bibliotheek.	Als gevolg van met name de gestegen bouw- en materiaalkosten zijn de gemiddelde bouwprijzen ten opzichte van 2020 gestegen met ruim 15%. Met een startbudget van € 7 mln. in 2020 betekent dit dat er eind 2023 een geïndexeerd budget zou moeten zijn van ca. € 8 mln. Het verschil met het oorspronkelijke budget van € 7 mln. is dus per start 2024 ca. € 1 mln. De uiteindelijke variantenkeuze zal bepalen wat de totale kosten worden voor de renovatie/verbouwing van DND.
9	Planning Kweeklust en verhoging parkeertarieven. Waarom is de planning zo ver naar achter geschoven? Sinds de sessie van 23 maart hebben we niets meer vernomen. Welke contacten zijn er met stakeholders (hartje Gorcum en parkeerpanel o.a.) geweest? Aan welke variant wordt nu gewerkt? Wanneer kunnen we het voorstel tegemoet zien?	Wij willen een meer integrale aanpak volgen naar aanleiding van de vragen tijdens de I&O op 23 maart. Er wordt gekeken naar de uitbreiding van de garage en kansen voor het gebied. Om de raad een beter advies te geven, is er meer tijd nodig. De B&A op 12 april en de behandeling in de raadsvergadering op 25 mei waren te vroeg. Er zijn al overleggen gevoerd, zoals met Hartje Gorkum. Wij zoeken naar kansen om het gebied te verbeteren en wil een betaalbaar voorstel presenteren dat een kwaliteitsimpuls geeft aan het hele gebied. Er worden mogelijke scenario's onderzocht en er wordt overleg gepleegd met

Nr.	Vraag	Antwoord
	Is er een relatie met de verhoging van de parkeergelden en zo ja welke? hoe kwalificeert het college de forse verhoging van de parkeertarieven in relatie tot de flinke vertraging met de onderhavige (dringend noodzakelijke) uitbreiding van de parkeerplekken?	betrokken partijen. Er wordt juridisch onderzocht of er een bouwclaim is en welke consequenties er zijn bij verschillende varianten voor het opwaarderen van het gebied rondom parkeergarage Kweeklust. Na het zomerreces zal het college terugkomen bij de raad om het voorstel voor een vervolgproces toe te lichten. Een nadere uitleg is te vinden in de RIB 'Uitbreiding Kweeklust' die donderdag 22 juni 2023 is verzonden. De voorgestelde verhoging van de parkeergelden heeft geen relatie met de ontwikkeling Kweeklust. Ook is geen relatie tussen de voorgestelde indexering en de vertraging bij uitbreiding van parkeerplekken.
10	Algemene toelichting gevraagd op de stand van zaken van de reeds gevormde reserves, en onderbouwing van de geplande onttrekkingen en/of stortingen daarvan. Wat zit er nu in de reserves, welke uitgaven staan gepland en wat zit er dan nog in na de uitgaven.	In Gorinchem is een aantal (bestemmings)reserves gevormd die als doel hebben om de realisatie van ambities op diverse beleidsterreinen in financiële mogelijk te maken. De meest belangrijke reserves lichten we hieronder toe. <u>Reserve infrastructuur:</u> De stand van de reserve bedraagt per 31-12-2022 € 19,6 mln. In de begroting 2023 is een meerjarig verloopoverzicht opgenomen die een stand laat zien per 1-1-2027 van € 4,7 mln. Daarnaast zijn in de begroting meerdere Mobiliteitsinvesteringen opgenomen die zodra een investering definitief wordt besloten, zullen worden gebruikt als dekking. De claims die hierop zitten zijn de opgaven zoals deze zijn opgenomen in het uitvoeringsplan van de mobiliteitsvisie. In dit uitvoeringsplan zijn de grootste investeringen, de nieuwe Lingebrug, de Banneweg, parkeergarage Kweeklust en de Haarsekade. In dit uitvoeringsplan zijn ook middelen opgenomen voor Station Noord. Na het vaststellen van de begroting 2023 is nog een extra onttrekking gedaan voor de Banneweg. Na onttrekking voor de opgaven die zijn opgenomen in de PPN 2024-2027 is de reserve volledig benut. <u>Reserve duurzaamheid:</u> De stand per 31-12-2022 bedraagt € 3,6 mln. Voor het warmtenet staat nog een onttrekking gepland van € 670.000. De benodigde middelen voor het verduurzamen van het vastgoed zoals in de PPN 2024-2027 opgenomen bedragen de komende jaren € 2,8 mln. Voor diverse projecten zijn de komende jaren nog middelen nodig. De reserve zal in de tussentijd worden aangevuld met de voordelen uit de verduurzaming. <u>Reserve stedelijke vernieuwing:</u> Het verloopoverzicht laat een saldo per 1-1-2027 zien van € 674.000. Er liggen grote opgaves op dit gebied waarvoor deze reserve zal worden ingezet.
11	In hoeverre zitten alle onderwerpen uit het collegeprogramma in de perspectiefnota?	In de opmaat naar de perspectiefnota is van alle voornemens/ ambities vanuit het collegeprogramma een inschatting gemaakt

Nr.	Vraag	Antwoord
	Als ik de ruimtevragers en het collegeprogramma naast elkaar zet, lijkt er nog veel ruimte tussen te zitten.	of deze extra middelen vragen. De perspectiefnota geeft een vertaling van de posten waarvoor de huidige begrotingsbudgetten niet toereikend zijn. Op die onderdelen geeft de perspectiefnota een volledige vertaling van het collegeprogramma op de zaken die extra geld kosten. Daarbij is er soms een tijdelijke intensivering voorgesteld, mede ingegeven vanuit de krapte in de meerjarenbegroting. Voor de overige onderwerpen uit het collegeprogramma geldt dat het gaat om een (andere) aanpak of werkwijze, die geen extra middelen vragen of te realiseren zijn binnen bestaande budgetten. Daarbij is er dus niet 1 op 1 een relatie te leggen met een specifiek budget in de begroting. Het noemen van alle budgetten die (indirect) gerelateerd kunnen worden aan het collegeprogramma is niet mogelijk.
12	Er wordt voorgesteld om de parkeertarieven te indexeren met 10% en dat levert € 138.000 op. In de stukken lees ik dat we dat ook gaan doen door een starttarief van € 2 te hanteren. Wat is het aandeel van die € 138.000 aan het starttarief van € 2 in?	Het invoeren van het starttarief levert naar verwachting €48.000 op. De voorgestelde stijging van de parkeertarieven leidt tot een extra opbrengst van € 90.000.
13	Is de voorzieningengebouw kriekenmarkt hetzelfde als het havengebouw? Er is een bedrag van € 2 mln. opgenomen voor de voorzieningengebouw kriekenmarkt, Klopt het bedrag?	Het voorzieningengebouw Kriekenmarkt is het voorzieningengebouw Lingehaven (de juiste naam), waar de bezoekers van de Lingehaven kunnen douchen, wassen, etc. In bijlage 6.1 zijn investeringen opgenomen die in tijd verschoven zijn. Voor het voorzieningengebouw Lingehaven was in de PPN 2020 een investeringsbudget van € 215.000 opgenomen voor renovatie en verduurzaming. Het bedrag van € 2.015.000 opgenomen de bijlage van de PPN (6.1 Bijgestelde investeringsplanning) is dus een typefout. Omdat dit investeringsbudget niet toereikend bleek te zijn heeft de raad op 25 mei 2023 (raadsvoorstel Z/23?747157/861394) ingestemd met het beschikbaar stellen van een extra investeringsbudget ten behoeve van de renovatie en verduurzaming van het voorzieningengebouw. Voor het meest duurzame scenario bleek € 210.000 extra benodigd. Hierover heeft de raad op 17 mei een besluit genomen.
14	Hoeveel is het structurele begrotingssaldo in 2024?	In 2024 is er sprake van een "overschot" op de structurele posten (zie de begroting 2023, pagina 146). Daar staat dat in 2024 € 6,9 mln. saldo is op de structurele posten. Met de ontwikkelingen van de perspectiefnota 2024 meegenomen gaat daar (maximaal) € 3 mln. vanaf. Het betekent dus dat een tekort in de meerjarenbegroting, zoals door de ontwikkelingen in de meicirculaire van het gemeentefonds, voor 2024 in beginsel incidenteel kan/mag worden opgelost.